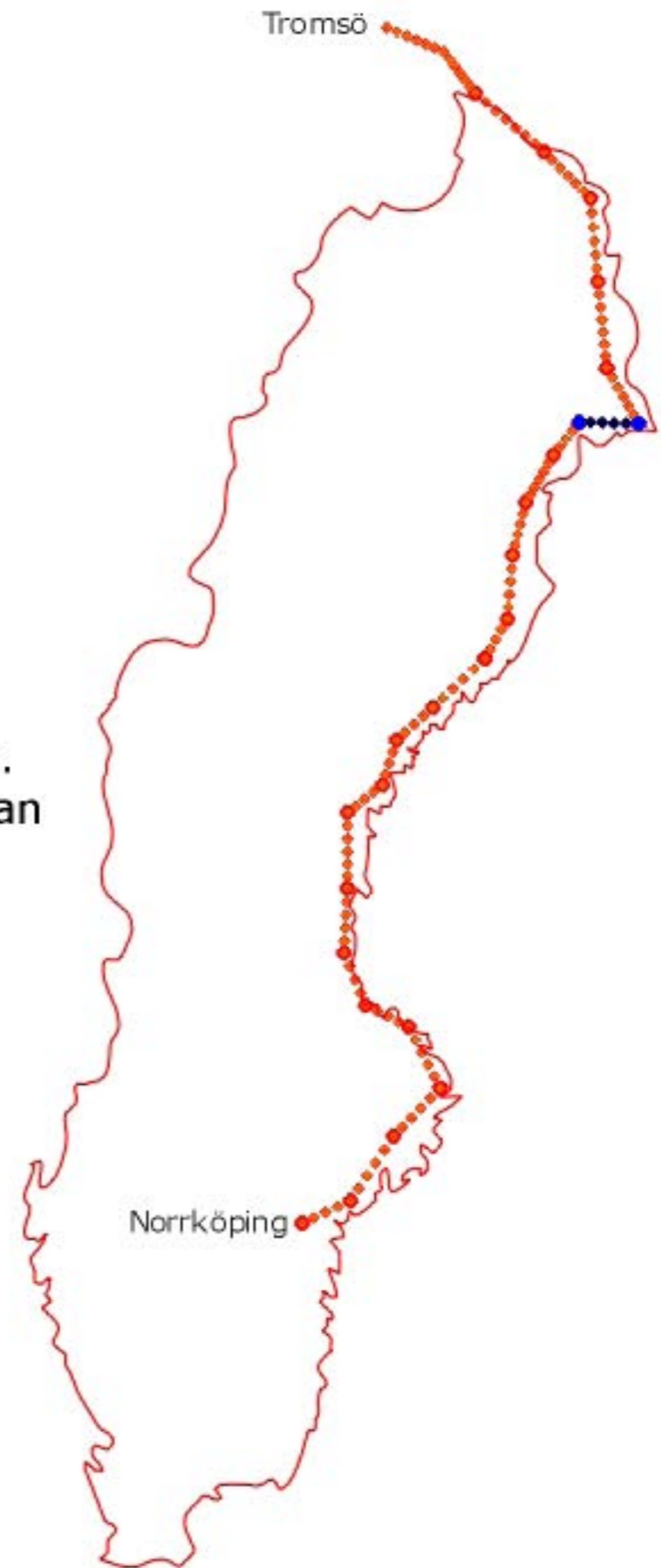

2006 - 07 - 14
HAPARANDA - KALIX

Sol, vind och lite vatten på vägen mellan Haparanda och Kalix.
Kort sträcka att cykla, så vi hann med både sight-seeing i stan
och fredasmys i tältet med öl och sportradion.
Stefan blev jagad av bromsar igen...

Ympäristö
Terveystieteiden
keskus
→
Vesipöytä-
yhtiö

Långträsk I

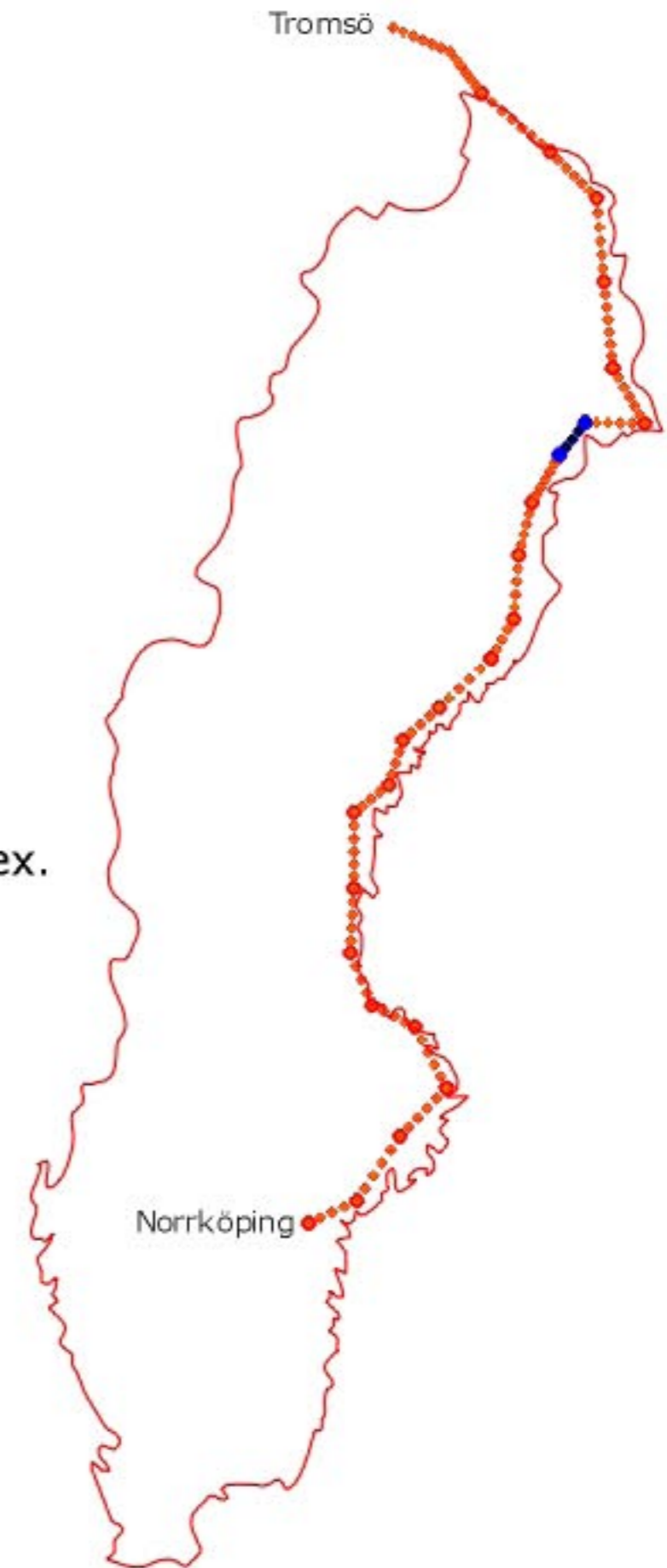

2006 - 07 - 15
KALIX- LULEÅ

Med vinden i ryggen och solen i ansiktet blev det en
jättebra cykeldag.
Framme i Luleå vid tre... men inte på campingen förrän vid sex.

Välkommen
Till
RÅNEÅ

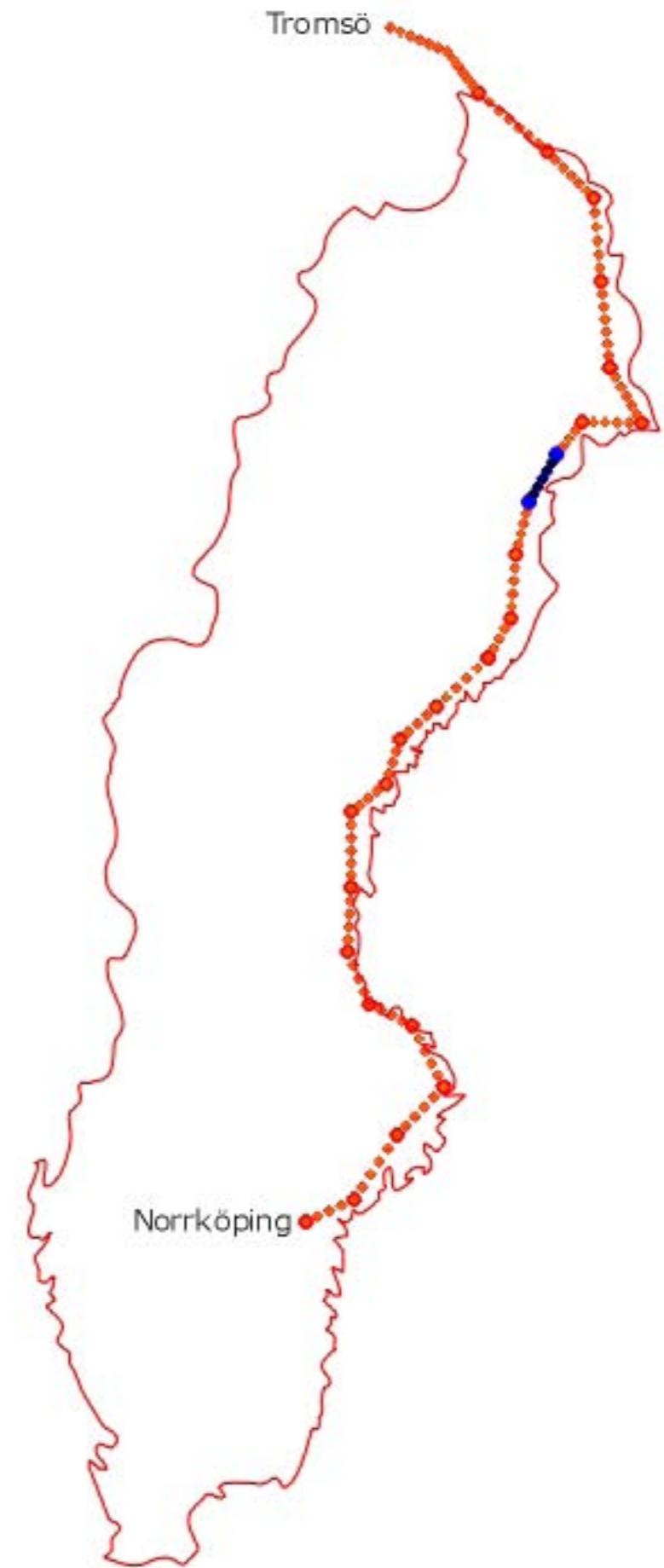

2006 - 07 - 16
LULEÅ - PITEÅ

Lättcyklade 82 km i strålande sol.
Vandrarhemmet i Piteå är värt ett besök, rekommenderas!

ÅSTRÖMS UR & OPTIK

SMÅLAND

ÅSTRÖMS UR & OPTIK

Galleri

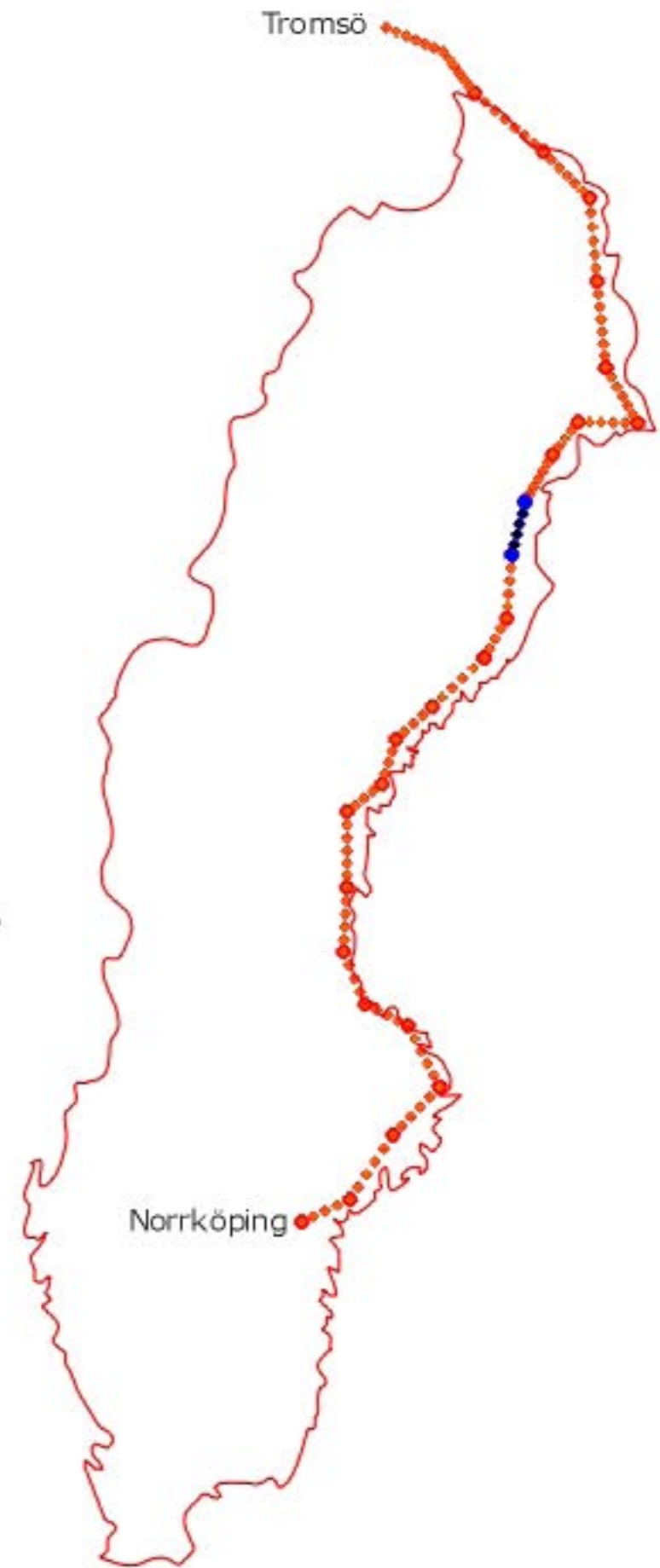
Först Östergötlands län

2006 - 07 - 17
PITEÅ - SKELLEFTEÅ

Cyklingen gick oväntat lätt, mest beroende på att sträckan bara blev 102 km istället för uppskattade 150. Det skönt när det blir lite fel åt "rätt" håll. Tittade på stan, länge. Tältplatsen vi fick låg 10 m från E4:an.

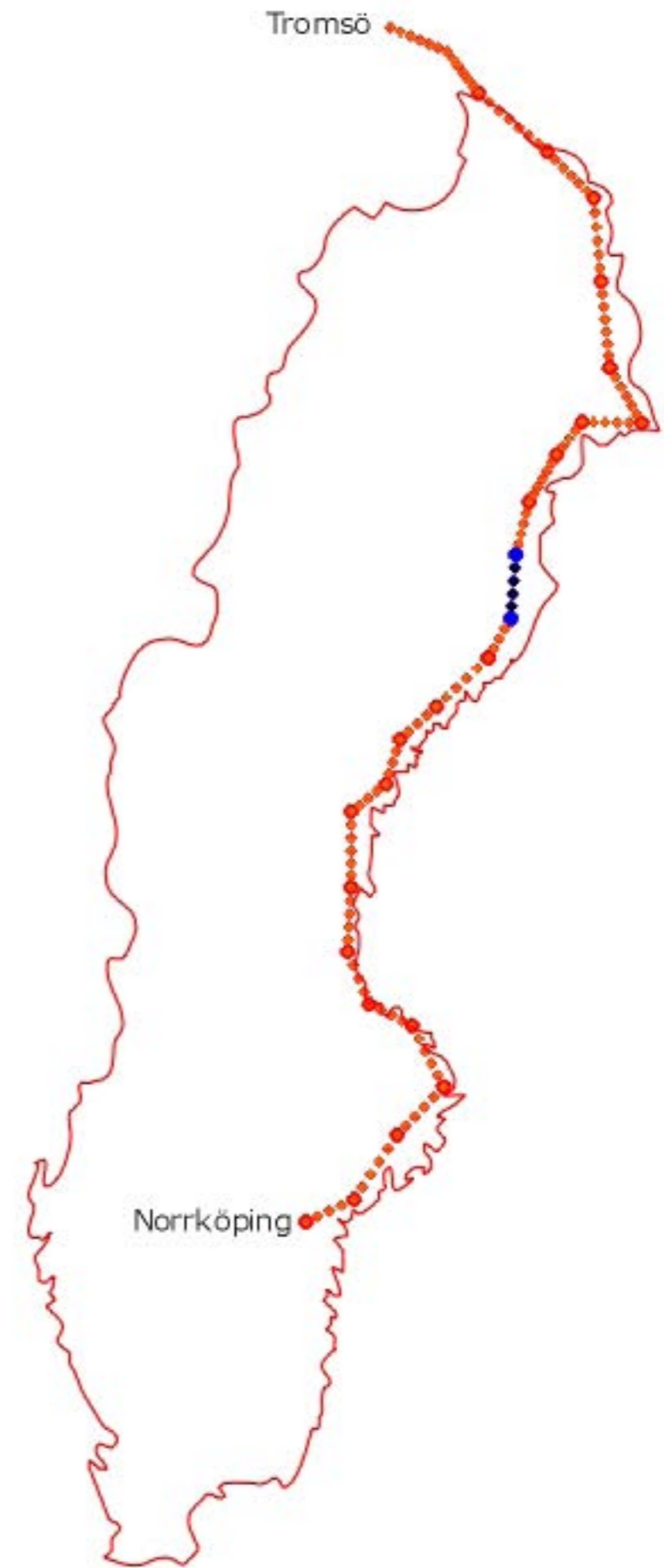

2006 - 07 - 18
SKELLEFTEÅ - ÅNÄSET

Porten till ostriket, så kallas dagens slutmål.
Utanför alla affärer fanns skyltar i form av osthyvlar och
på ett fält finns världens största osthyvlar.
Vi passerade Lövvånger, där vi åt lunch
och tittade på en gammal kyrkby..

Apoteket Lärkan

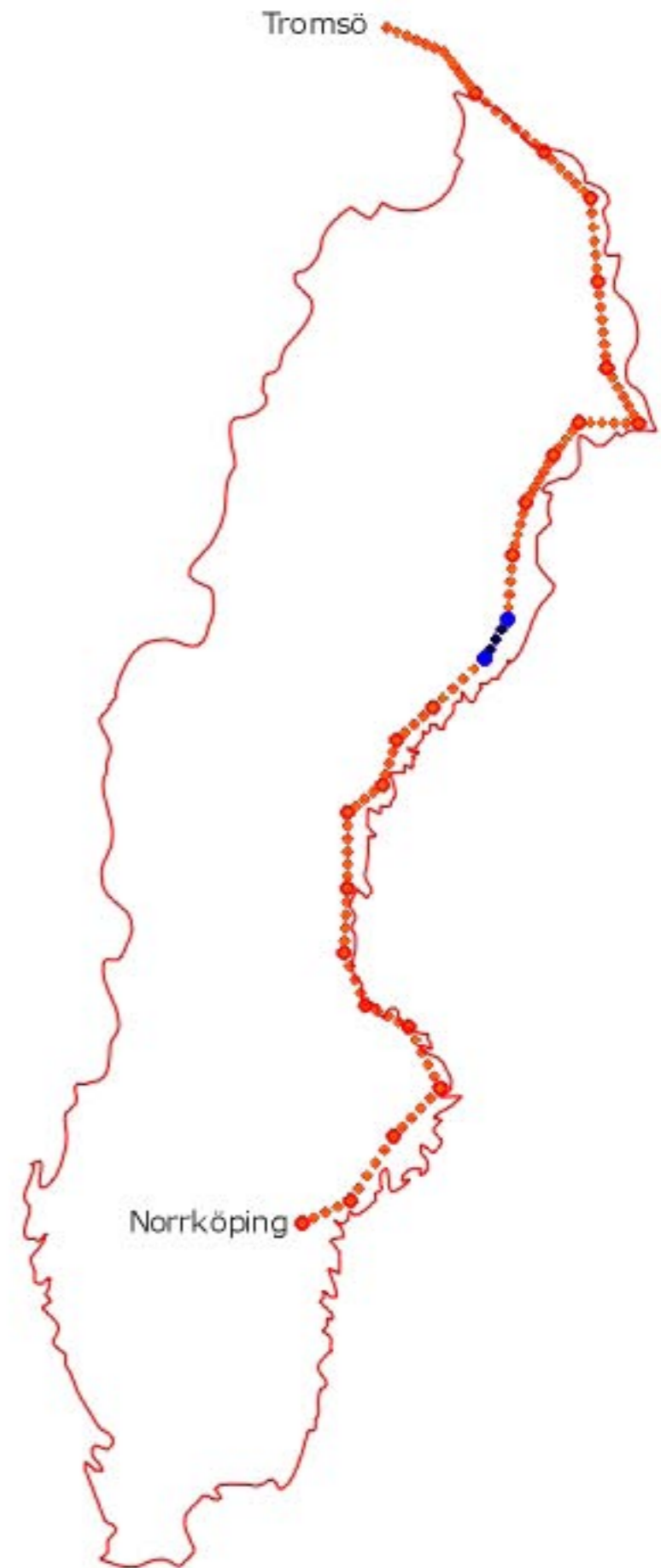
Märl i hela världen
Världens största mjölkhylla öppnades
under mark vid sidan 2008 och finns belägen
100 km från Drottningholm. Mjölken
som produceras här är ett viktigt inslag i
symbolen för hela världen.

The largest cheese plant in the world
The cheese plant is located in Märl, 100 km from
Drottningholm, and is the largest cheese plant
in the world. The cheese plant is a symbol
of the cheese industry.

2006 - 07 - 19
ÅNÄSET - UMEÅ

Inga besvär av mygg eller andra odjur.
Troligen för att det var så kallt...
Vi hittade hjortron på väg till Umeå, de flesta var omogna.
Tittade på universitetet på väg till vandrarhemmet.
Gick på Harrys på kvällen.

WATTUMINSKNINGEN

Kustlinjen är föränderlig. Årligen tillkommer åtskillig areal ny mark här i norr. Orsaken är landhöjningen, som pågått ca 10 000 år - alltsedan istidens slut - och som kommer att fortsätta i ytterligare ca 5 000 år.

Vattenmärken

Fenomenet med landhöjningen har säkert skapat huvudbry i alla tider. Försök att vetenskapligt studera fenomenet inleddes under 1700-talet av Carl von Linné och Anders Celsius. De framförde teorin om "wattuminskningen" att vattennivån i världshaven höll på att sjunka. Idag kallar vi det för landhöjning, eller strandförskjutning.

De första försöken att mäta landhöjningen utfördes av Anders Celsius. Han lät hugga in vattenmärken som visade det aktuella vattenståndet.

Foto: Sören Jönsson

Vid södra inloppet finns det äldsta vattenmärket i Ratan. The oldest watermark in Ratan is situated at the southern entrance of the harbor.

Foto: Sören Jönsson

På Rataskärs, på andra sidan sundet, finns ett vattenmärke från 1774. There is a watermark from 1774 at Rataskärs, across the sound.

Foto: Västerbottens museum

Mareografen

Mareografen, "havsskrivaren", i Ratan togs i bruk 1892. Här mättes havets nivåförändringar ända fram till 1960-talet. Mareografen hade då blivit obrukbar; landhöjningen hade placerat den på torra land!

Inuti mareografen finns en brunn, där en en flytboj vilade. En hävarm med ritstift, fäst i flytbojen, höjdes och sänktes i takt med havet. Nivåkurvorna ritades på pappersark, som byttes två gånger varje dag.

En ny mareograf byggdes 1965, vid södra inloppet. Ni ser den härifrån; en grå "betongkub", där mätningen sker automatiskt. Ni kan när som helst ringa och få det aktuella vattenståndet på tel 0934-310 89!

Ratan

Hamnen i Ratan bildades först under 1500-talets senare del. Havet sträckte sig då ungefär 4 meter högre än idag. Rataskärs bestod av två mindre kobbar med ett större skär i mitten. Ortnamnet Ratan betyder kalt, stenigt skär och är en beskrivning av hur det såg ut innan skogen fått fäste.

Land Upheaval

In northern Sweden the land upheaval is approximately 9 mm per year. Land upheaval is a result of the Ice Age and the enormous weight that compressed the earth. When the ice melted some 10,000 years ago the land began to resume its former shape and will continue to do so for another 5,000 years.

In the 18th century the scientists Anders Celsius and Carl von Linné studied the land upheaval. They had watermarks cut into flat rocks here in Ratan, as well as in other places.

In 1892 the mareographic station in front of you was built. It contained a lever which was connected to the sea and which drew graphs of the changes in the water level. In 1965 the new concrete mangraph was built at Ledskär.

Black t-shirt

Black sneakers

Black socks

White shorts

White long-sleeved shirts

Black pants

Black sunglasses

Black beanie with 'SIEM' and 'Polaris' text

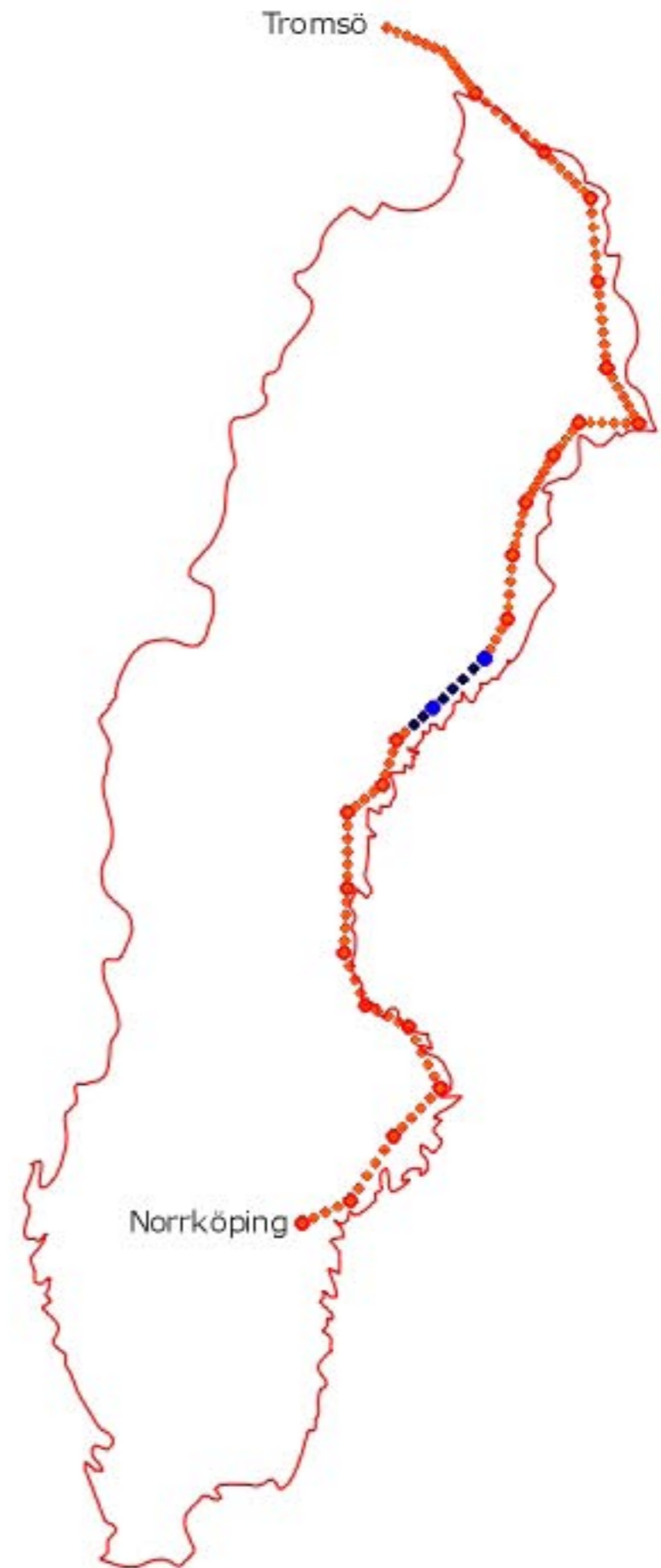
JO NESBØ
SMÅTAN

DET SKØI ER

JENN CONNELLY
DEN VITA VÅGEN

2006 - 07 - 20
UMEÅ - MOSJÖN

Lång cykling idag, 132 km (leden är omdragen).
Riktigt varmt och skönt cykelväder.
Hemsk camping.

Välkommen till Olofsfors bruk

Olofsfors Bruk grundades 1762 då värdaren John Jönsson fick tillstånd att anlägga en träsåg här i Olofsfors. Idag är bruket en av Sveriges bäst bevarade industriminnen och en av västsvenskarnas populäraste besöksorter.

Brukets område är stort och de gamla byggnaderna innehåller många olika verksamheter såsom kulturhus, smedja, kafé, konferenscenter mm. Områdets entré vid Kafé Anna 1762 är en bra utgångspunkt för ert besök. Här kan du bli följande information och lösa entré. Härifrån utgår även guidade turer.

Aktuell information om öppettider och karta hittar du i folderköpet.

Olofsfors är än idag ett levande bruk där människor bor och verkar. Vi ber därför våra besökare respektera att en del områden är privata. I princip gäller det de fastigheter som inte är numrerade på kartan.

• Entré Kafé

1. Gästgästare med Kafé Anna 1762, museum och kontor
2. Arbetsbyggnad
3. Kyrkostuga
4. Handverkstuga - kulturhus med demonstration av bruket
5. Tjänsthus
6. Åker
7. Målarstuga
8. Smedja & smed
9. Låstuga
10. Kvarnhus, t. & brukstuga
11. Åkerstuga
12. Smedstuga
13. Manufakturverkstad
14. Sjöängarna och tillhörande

Welcome to Olofsfors ironworks

Begin your visit to the works at the entrance to Kafé Anna 1762. Here you can pay your admission fee and receive a map with up-to-date information in English.

Tervetuloa Olofsforsin rautiille

Alku vieras tehdasteen lähtöpaikka on Kafé Anna 1762. Täältä voit maksaa pääsylippunsa sekä kartan, josta voit lukea ajankohtaisia tietoja ajantasalla suomen kielellä.

Willkommen in der Eisenhütte Olofsfors

Beginnen Sie Ihren Hüttenbesuch im Kafé Anna 1762. In der Hüttenwerkstatt können Sie Ihre Eintrittskarte erwerben. In Preis ist eine Übersichtskarte mit aktuellen Informationen auf Deutsch enthalten.

Var så god,
tag en karta!

OLOFSFORS BRUK

Till Salu
Väderkvävarer
& Källbrödet
Kom & titta